Keskiviikko 15. helmikuuta 2023

P9_TA(2023)0044

Horisontti Eurooppa -ohjelman yhteisyritykset: siruyhteisyritys

Euroopan parlamentin lainsäädäntöpäätöslauselma 15. helmikuuta 2023 ehdotuksesta neuvoston asetukseksi Horisontti Eurooppa -ohjelman yhteisyritysten perustamisesta annetun asetuksen (EU) 2021/2085 muuttamisesta siruyhteisyrityksen osalta (COM(2022)0047 – C9-0113/2022 – 2022/0033(NLE))

(Kuuleminen)

(2023/C 283/27)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon komission ehdotuksen neuvostolle (COM(2022)0047),

— ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 187 artiklan ja 188 artiklan ensimmäisen kohdan, joiden mukaisesti neuvosto on kuullut parlamenttia (C9-0113/2022),

— ottaa huomioon työjärjestyksen 82 artiklan,

— ottaa huomioon teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunnan mietinnön (A9-0012/2023),

1. hyväksyy komission ehdotuksen sellaisena kuin se on tarkistettuna;

2. pyytää komissiota muuttamaan ehdotustaan vastaavasti Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 293 artiklan 2 kohdan mukaisesti;

3. pyytää neuvostoa ilmoittamaan parlamentille, jos se aikoo poiketa parlamentin hyväksymästä sanamuodosta;

4. pyytää tulla kuulluksi uudelleen, jos neuvosto aikoo tehdä huomattavia muutoksia komission ehdotukseen;

5. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle.

Tarkistus 1

2022/0033 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON ASETUS

Horisontti Eurooppa -ohjelman yhteisyritysten perustamisesta annetun asetuksen (EU) 2021/2085 muuttamisesta siruyhteisyrityksen osalta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 187 artiklan ja 188 artiklan ensimmäisen kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon ([1]),

ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ([2]),

([1]) EUVL C , , s. .
([2]) EUVL C , , s. .

sekä katsoo seuraavaa:

(-1) Euroopan puolijohde-ekosysteemin vahvistaminen on yksi keskeisistä osatekijöistä, jotta talous saadaan häiriönsietokykyiseksi ja saavutetaan taloudellinen turvallisuus ja strateginen riippumattomuus, lujitetaan digitaalista suvereniteettia ja vähennetään riippuvuuksia, ja sillä on tärkeä rooli vihreässä ja digitaalisessa siirtymässä.

(1) Neuvoston asetuksella (EU) 2021/2085 ([3]) perustetaan Horisontti Eurooppa -ohjelman yhteisyritykset, mukaan lukien keskeiset digitaaliteknologiat -yhteisyritys***, jäljempänä "siruyhteisyritys"***.

(2) ***Siruyhteisyritys*** käsittelee selvästi määritettyjä aihealueita, jotka auttavat eurooppalaisia toimialoja ***tutkimaan,*** kehittämään, ***innovoimaan,*** valmistamaan ja käyttämään innovatiivisinta teknologiaa elektronisten komponenttien ja järjestelmien alalla.

(3) Asetuksessa (EU) […] ([4]) vahvistetaan puitteet unionin häiriönsietokyvyn***, mukautuvuuden, tehokkuuden, turvallisuuden ja toimitusten vakauden*** parantamiselle puolijohdeteknologian alalla***. Sillä pyritään edistämään julkisia ja yksityisiä*** investointeja ***sekä taloudellista vaurautta***, parantamaan valmiuksia Euroopan puolijohteiden toimitusketjussa sekä lisäämään jäsenvaltioiden, komission ***ja teollisuuden sidosryhmien*** välistä yhteistyötä. Jotta voidaan luoda tarvittavat edellytykset unionin teollisuuden ***sekä tutkimus-, kehittämis- ja*** innovointivalmiuksien parantamiseksi, käynnistetään Siruja Euroopalle -aloite, jäljempänä "aloite". Aloitteen johdonmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi Euroopan puolijohdeneuvoston olisi annettava neuvoja julkisten tahojen neuvostolle.

(3 a) Siruyhteisyrityksellä olisi pyrittävä varmistamaan selvät ja tunnistettavat hyödyt koko puolijohde-ekosysteemissä. Sillä olisi pyrittävä edistämään unionin perusarvoja ja sen olisi heijastettava niitä, mukaan lukien sisäänrakennettu yksityisyyden suoja, luottamus, turvallisuus ja kestävyys, sekä valmiuksien parantamista ja laadukkaita työpaikkoja arvoketjun kaikilla tasoilla. [Asetuksella Euroopan puolijohde-ekosysteemiä vahvistavasta toimenpidekehyksestä (sirusäädös)] ja siruyhteisyrityksellä olisi pyrittävä kehittämään tiiviitä synergioita erityisesti niiden unionin ohjelmien ja rahoitusvälineiden kanssa, joilla tuetaan innovatiivisten ratkaisujen käyttöönottoa unionin haasteisiin vastaamiseksi. Siruyhteisyrityksen olisi koottava yhteen kaikki asiaankuuluvat sidosryhmät, pk-yritykset ja työmarkkinaosapuolet.

(3 b) Siruyhteisyrityksen toimet olisi käytännössä mukautettava sirurahaston laajempiin tavoitteisiin, jotta tuetaan dynaamisen ja häiriönsietokykyisen puolijohde-ekosysteemin kehittämistä. Siruyhteisyrityksen olisi tarjottava mahdollisuuksia lisätä varojen saatavuutta startup-yritysten ja pk-yritysten kasvun sekä investointien tukemiseksi koko arvoketjussa ja unionissa sekä vihreän ja digitaalisen siirtymän toteutumisen edistämiseksi. Erityisesti olisi annettava startup-yrityksille ja pk-yrityksille tukea ja ohjeistusta julkisten ja yksityisten investointien, riskipääoma mukaan luettuna, hankkimista varten paitsi investointien saamisen myös haku- ja hyväksymisprosessin nopeuttamiseksi.

(3 c) Sirurahaston toimilla olisi tuettava dynaamisen ja häiriönsietokykyisen puolijohde-ekosysteemin kehittämistä. Sirurahaston olisi tarjottava mahdollisuuksia lisätä varojen saatavuutta startup-yritysten ja pk-yritysten kasvun sekä investointien tukemiseksi koko arvoketjussa. Unionin olisi pyrittävä parantamaan unionin menojen vipuvaikutusta ja saavuttamaan korkeammat kerrannaisvaikutukset, jotta houkutellaan yksityisen sektorin rahoitusta. Tässä yhteydessä olisi tarjottava selkeitä ohjeita ja yhteyspisteitä, joilla autetaan startup-yrityksiä ja pk-yrityksiä saamaan julkisia ja yksityisiä varoja. Lisäksi olisi suunniteltava strategia poikkeuksellisten rahoituskriisien, kuten inflaation merkittävän kiihtymisen, käsittelemiseksi.

(3 d) Koska yhteistyö kolmansien osapuolten kanssa tutkimus-, kehittämis- ja innovointialalla on tärkeää, Euroopan puolijohdeneuvoston ja komission olisi laadittava selkeät ja helposti saatavilla olevat ohjeet osallistumistavoista, ohjelmistoista ja laitteistoista, jotta kolmannet osapuolet voivat osallistua tämän asetuksen soveltamisalaan

([3]) Neuvoston asetus (EU) 2021/2085, annettu 19 päivänä marraskuuta 2021, Horisontti Eurooppa -ohjelman yhteisyritysten perustamisesta sekä asetusten (EY) N:o 219/2007, (EU) N:o 557/2014, (EU) N:o 558/2014, (EU) N:o 559/2014, (EU) N:o 560/2014, (EU) N:o 561/2014 ja (EU) N:o 642/2014 kumoamisesta (EUVL L 427, 30.11.2021, s. 17).

([4]) EUVL L […], […], s. […].

kuuluviin hankkeisiin. Euroopan puolijohdeneuvoston rakenteissa, kansainvälisillä foorumeilla ja muissa unionin kolmansien maiden kanssa tekemissä sopimuksissa ja strategioissa olisi annettava ohjeita, jotta voidaan poistaa tutkimus-, kehittämis- ja innovointialan kansainvälisen yhteistyön nykyiset esteet.

(3 e) Komission olisi annettava selkeät ja helposti saatavilla olevat ohjeet ehdoista, jotka koskevat pilottituotantolinjojen kehittämistä ja niiden saatavuutta kolmansille osapuolille, sekä unionin virtuaalisten suunnittelualustojen, suunnittelukirjastojen ja osaamiskeskusten yhteensopivuudesta ja saavutettavuudesta.

(3 f) Aloitteen onnistuminen on rakennettava jäsenvaltioiden ja unionin yhteisten toimien varaan, jotta tuetaan sekä huomattavia pääomakustannuksia että virtuaalisten suunnittelu-, testaus- ja pilotointiresurssien laajaa saatavuutta ja tietämyksen, taitojen ja osaamisen levittämistä. [Asetuksen Euroopan puolijohde-ekosysteemiä vahvistavasta toimenpidekehyksestä (sirusäädös)] ja aloitteen uusia ideoita ja tavoitteita olisi tuettava merkittävillä uusilla rahoitusvaroilla, jotka on tarkoitettu tutkimukseen, kehittämiseen ja innovointiin sekä kehittyneiden ja kehittyvien teknologioiden ja tuotteiden suunnitteluun, kokeiluun ja testaukseen unionin puolijohde-ekosysteemissä.

(3 g) Aloite on unionin uusi strateginen aloite, joka edellyttää uusia talousarviovaroja. Sen rahoitus on otettava huomioon monivuotisen rahoituskehyksen väliarvioinnin aikana, jotta voidaan varmistaa aloitteen vakaus, johdonmukaisuus, tavoitetaso ja pitkän aikavälin rahoitus. Horisontti Eurooppa -puiteohjelmassa jo suunniteltujen toimien jatkuminen on varmistettava. Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan osoitettuja kokonaismäärärahoja ei saisi vähentää eikä niiden käyttötarkoitusta muuttaa tutkimuksen, kehittämisen ja innovoinnin ulkopuolisten toimien rahoittamiseksi. Puiteohjelman taloudellisten resurssien vähentäminen Digitaalinen Eurooppa -ohjelman rahoituspuitteiden vahvistamiseksi, jotta voidaan rahoittaa sirualoitetta, olisi kompensoitava käyttämällä muita rahoituslähteitä.

(3 h) Aloitteeseen ja unionin tutkimus-, kehittämis- ja innovointialaan liittyvien julkisten menojen vaikutusta olisi arvioitava ja tarkasteltava ennen seuraavaa monivuotista rahoituskehystä. Julkiset laitokset ovat vastuussa siitä, että ne käyttävät julkisia varoja kaikilla aloilla tehokkaasti ja vaikuttavasti ja varmistavat moitteettoman varainhoidon, vastineen rahalle ja tuoton julkiselle investoinnille sekä sen, että vältetään tuhlausta ja virheitä. Siruyhteisyrityksen olisi varmistettava, että julkisella investoinnilla on myönteinen vaikutus unionin puolijohde-ekosysteemiin ja kansalaisiin. Tätä varten siruyhteisyrityksen työohjelmien laatimisessa ja niiden täytäntöönpanossa olisi noudatettava "niin avointa kuin mahdollista ja niin suljettua kuin välttämätöntä" -periaatetta.

(3 i) Aloitteesta annettavaa rahoitustukea olisi käytettävä markkinoiden toimintapuutteisiin tai puolijohde-ekosysteemin korkeasta pääomavaltaisuudesta, suuresta riskistä ja monitahoisuudesta johtuviin optimaalista heikompiin investointitilanteisiin puuttumiseen oikeasuhteisesti. Siruyhteisyrityksen toimet eivät saisi olla päällekkäisiä yksityisen rahoituksen kanssa tai syrjäyttää sitä taikka vääristää kilpailua sisämarkkinoilla, ja niillä olisi tuotettava selvää lisäarvoa unionille.

(4) Aloitteesta tuettavia toimia olisi rahoitettava Horisontti Eurooppa -ohjelman perustamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/695 ([5]) ja Digitaalinen Eurooppa -ohjelman perustamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/694 ([6]) mukaisesti. ***Siruyhteisyritystä koskevan unionin rahoitusosuuden lisäämisestä ei saisi olla seurauksena unionin ohjelmiin tai nykyisiin hankkeisiin tehtävät leikkaukset, siinä olisi noudatettava … [asetusta Euroopan puolijohde-ekosysteemiä vahvistavasta toimenpidekehyksestä (sirusäädös)] ja varat olisi otettava pääasiassa monivuotisen rahoituskehyksen enimmäismääriin sisältyvistä kohdentamattomista liikkumavaroista tai sen muista kuin temaattisista erityisrahoitusvälineistä.***

([5]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/695, annettu 28 päivänä huhtikuuta 2021, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman "Horisontti Eurooppa" perustamisesta, sen osallistumista ja tulosten levittämistä koskevien sääntöjen vahvistamisesta sekä asetusten (EU) N:o 1290/2013 ja (EU) N:o 1291/2013 kumoamisesta (EUVL L 170, 12.5.2021, s. 1).

([6]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/694, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021, Digitaalinen Eurooppa -ohjelman perustamisesta ja päätöksen (EU) 2015/2240 kumoamisesta (EUVL L 166, 11.5.2021, s. 1).

(5) Aloitteen tavoitteena on lujittaa puolijohteiden teknologisen ja teollisen perustan kilpailukykyä ja häiriönsietokykyä vahvistaen ***ja monipuolistaen*** samalla unionin puolijohde-ekosysteemin ***tutkimus-, kehittämis- ja innovointivalmiuksia***, vähentää riippuvuutta rajallisesta määrästä kolmansien maiden yrityksiä ja maantieteellisiä alueita sekä vahvistaa unionin valmiuksia suunnitella ja tuottaa pitkälle kehittyneitä***, kestäviä ja innovatiivisia*** komponentteja. Näitä tavoitteita olisi tuettava kuromalla umpeen kuilu unionin kehittyneiden ***tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiovalmiuksien*** ja niiden teollisen hyödyntämisen välillä ***ja investoimalla näihin toimiin***. Aloitteella olisi edistettävä valmiuksien kehittämistä, jotta voidaan mahdollistaa ***tutkimus, kehittäminen ja innovointi,*** suunnittelu, ***valmistus,*** tuotanto***, pakkaaminen*** ja järjestelmien integrointi seuraavan sukupolven puolijohdeteknologioissa***, kuten fotoniikassa ja kvanttiteknologioissa, sekä nykyisten puolijohdeteknologioiden kehittäminen***. ***Sillä olisi*** tehostettava keskeisten toimijoiden välistä yhteistyötä kaikkialla unionissa, vahvistettava puolijohteiden toimitus- ja arvoketjuja Euroopassa, palveltava keskeisiä teollisuudenaloja ja luotava uusia markkinoita.

(5 a) Jotta unionin rahoituksella olisi suurin mahdollinen myönteinen vaikutus ja jotta se tukisi mahdollisimman tehokkaasti unionin toimintapoliittisia tavoitteita, siruyhteisyrityksellä ja sirurahastolla olisi pyrittävä maksimoimaan yksityisen ja/tai julkisen sektorin kumppaneiden potentiaali. Näihin kumppaneihin olisi kuuluttava teollisuus, tutkimus-, kehittämis-, innovointi- ja teknologiaorganisaatiot, yhteisöt, jotka hoitavat julkisen palvelun tehtävää paikallisella, alueellisella, kansallisella tai kansainvälisellä tasolla, ja kansalaisjärjestöt, kuten tutkimusta, kehittämistä ja innovointia tukevat ja/tai harjoittavat säätiöt, edellyttäen, että toivotut vaikutukset voidaan saavuttaa tehokkaammin kumppanuuksilla kuin pelkällä unionin toiminnalla.

(5 b) Siruyhteisyrityksen ja sirurahaston olisi perustettava yhdessä yksityisen ja/tai julkisen sektorin kumppanuuksia, esimerkiksi yhteisymmärryspöytäkirjojen avulla, tiettyjen vaikutusten aikaansaamiseksi tehokkaammin. Näihin kumppanuuksiin voisivat kuulua teollisuus, tutkimus-, kehittämis-, innovointi- ja teknologiaorganisaatiot, yhteisöt, jotka hoitavat julkisen palvelun tehtävää paikallisella, alueellisella, kansallisella tai kansainvälisellä tasolla, ja kansalaisjärjestöt, kuten tutkimusta, kehittämistä ja innovointia tukevat tai harjoittavat säätiöt.

(5 c) Tehokkaan ja avoimen strategisen riippumattomuuden saavuttamiseksi aloitteesta rahoitustukea saavien tahojen olisi toteutettava unionin ja kansallisella tasolla käytettävissä olevien välineiden avulla toimenpiteitä, joilla estetään aloitteen puitteissa kehitettyjen teknologioiden ja tietämyksen ei-toivotut siirrot. Jäsenvaltioille ja komissiolle olisi ilmoitettava ja niillä olisi oltava mahdollisuus toimia, kun riski siirroista unionin toimijoilta unionin ulkopuolelle johtuu ulkomaisista yritysostoista tai muista toimenpiteistä, joita unionin ulkopuoliset toimijat ovat toteuttaneet teknologian tai tietämyksen siirtämiseksi.

(5 d) Osaamiseen ja valmiuksiin panostamista olisi pidettävä aloitteen keskeisenä painopisteenä. Osaamisen saatavuus on ratkaisevan tärkeää puolijohdeinvestointien houkuttelemiseksi. Unionin olisi lisättävä inhimillisiä voimavaroja ja valmiuksia STEM-aineiden opetuksen avulla kiinnittäen erityistä huomiota naisiin, jotka ovat näillä aloilla aliedustettuina. Siruyhteisyrityksen vaikutuksen maksimoimiseksi sen olisi pyrittävä löytämään synergioita valmiuksien kehittämisen ja opetuksen alan muiden ohjelmien ja rahoitusmahdollisuuksien kanssa. Siruyhteisyrityksen olisi tarvittaessa ja silloin, kun se on asianmukaista, nykyisten Horisontti Eurooppa -puiteohjelman sääntöjen mukaisesti pyrittävä vahvistamaan kansainvälistä yhteistyötään, joka on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan varmistaa tietämyksen ja asiantuntemuksen saatavilla olo sekä markkinoille pääsy maailmanlaajuisesti.

(6) ***Aloitteelle olisi myönnettävä riittävä ja tarvittava rahoitus, jotta se voisi saavuttaa kunnianhimoiset tavoitteensa.*** Aloite olisi pantava täytäntöön toimilla, jotka perustuvat keskeiset digitaaliteknologiat -yhteisyrityksen hankkimaan vahvaan tietopohjaan. Keskeiset digitaaliteknologiat -yhteisyrityksen tehtävänä olisi oltava myöntää aloitteesta rahoitettaviin toimiin rahoitustukea kyseeseen tulevista välineistä ja menettelyistä Horisontti Eurooppa -ohjelman tai Digitaalinen Eurooppa -ohjelman puitteissa. Lisäksi keskeiset digitaaliteknologiat -yhteisyritys olisi nimettävä uudelleen siruyhteisyritykseksi. Siruyhteisyrityksen elinkaaren aikana vähintään **2,5** miljardia euroa olisi osoitettava pilottituotantolinjoihin, suunnitteluinfrastruktuureihin, osaamiskeskuksiin ja muihin valmiuksien kehittämistoimiin.

(7) Siruyhteisyrityksen rahoittamat toimet olisi sisällytettävä yhteen ainoaan työohjelmaan, joka hallintoneuvoston olisi hyväksyttävä. Ennen kunkin työohjelman laatimista julkisten tahojen neuvoston olisi määritettävä se työohjelman osa, joka liittyy valmiuksien kehittämistoimiin ja ***tutkimus-, kehittämis- ja innovointitoimiin***, sekä vastaavat menoarviot ottaen huomioon Euroopan puolijohdeneuvoston neuvot ja muilta asiaankuuluvilta ***toimialan***

sidosryhmiltä, ***asiantuntijoilta, työmarkkinaosapuolilta, yksityisten osakkaiden neuvostolta*** saatava panos, mukaan lukien soveltuvin osin prosessori- ja puolijohdeteknologian teollisen allianssin ([7]) laatimat etenemissuunnitelmat. Tätä tarkoitusta varten julkisten tahojen neuvostoon tulisi kuulua yksinomaan komissio ja jäsenvaltioiden viranomaiset. Sen jälkeen toimitusjohtajan olisi tämän määrittelyn pohjalta laadittava työohjelma, joka sisältää valmiuksien kehittämistoimet ja ***tutkimus-, kehittämis- ja innovointitoimet*** sekä vastaavat menoarviot.

(8) ***Hallintoneuvoston kaikkien jäsenten olisi osallistuttava työohjelman valmisteluun ja asiaa koskeviin keskusteluihin sekä saatava tarvittavat tiedot.*** Kun hallintoneuvosto hyväksyy työohjelman, äänioikeus valmiuksien kehittämiseen liittyvässä työohjelman osassa olisi rajoitettava ainoastaan komissiolle ja jäsenvaltioille. Tutkimus- ja innovointitoimiin liittyvää työohjelman osaa koskevat äänioikeudet olisi jaettava tasan komission, osallistujavaltioiden ja yksityisten osakkaiden kesken. Jos jompaakumpaa työohjelman osaa koskevaa päätöstä ei voida tehdä, työohjelma olisi hyväksyttävä siten, että siihen sisältyy ainoastaan se osa, josta on tehty myönteinen päätös.

(9) Julkisten tahojen neuvoston olisi vastattava valmiuksien kehittämistoimiin liittyvien hankkeiden valinnasta. Tätä tarkoitusta varten julkisten tahojen neuvostoon tulisi kuulua yksinomaan komissio ja jäsenvaltioiden viranomaiset. ***Julkisten tahojen neuvoston jäsenillä olisi oltava tarvittava pätevyys ja asiantuntemus voidakseen antaa suosituksia, joissa otetaan huomioon siruyhteisyrityksen tavoitteet. Julkisten tahojen neuvoston olisi pyrittävä parantamaan sukupuolten tasapuolista edustusta rakenteissaan ja hankkeissaan ja varmistamaan valittujen hankkeiden maantieteellinen tasapaino.***

(10) Julkisten tahojen neuvoston olisi vastattava tutkimus- ja innovointitoimiin liittyvien hankkeiden valinnasta.

(11) Aloitteen toimien täytäntöönpanon nopeuttamiseksi ja oikeussubjektien, erityisesti tutkimus- ja teknologiaorganisaatioiden, välisen yhteistyön tehostamiseksi tietyille ehdotetuille toimille olisi voitava myöntää rahoitusta vain, jos toimen toteuttavat oikeussubjektit yhteistyönä konsortiossa, johon kuuluu vähintään kolme oikeussubjektia kolmesta eri jäsenvaltiosta***, jotka edustavat unionin maantieteellistä tasapainoa***. Konsortio voi olla joko eurooppalainen siruinfrastruktuurikonsortio sirusäädöksen mukaisesti tai se voi perustua muihin unionin oikeuden nojalla käytettävissä oleviin oikeudellisiin välineisiin. Koska aloitteesta tuetut ja siruyhteisyrityksen toteuttamat toimet rahoitetaan Horisontti Eurooppa -ohjelmasta ja Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta, neuvoston asetuksen (EU) 2021/2085 128 artiklassa tarkoitettua unionin rahoitusosuutta siruyhteisyritykselle olisi lisättävä vastaavasti. Myös siruyhteisyrityksen hallintomenoja tulisi nostaa toiminnallisten tehtävien lisääntymisen myötä. Yksityisten osakkaiden ei pitäisi osallistua hallinnollisiin lisäkustannuksiin.

(12) Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta toimiin saatavan rahoituksen osalta olisi noudatettava asetusta (EU) 2021/694.

(13) Siruyhteisyrityksen olisi helpotettava unionin ja ***asiaankuuluvien*** kansainvälisten***, samanmielisten*** toimijoiden välistä yhteistyötä***, jotta vahvistetaan unionin avointa strategista riippumattomuutta ja suojataan teollis- ja tekijänoikeuksia***. ***Sen olisi määriteltävä*** yhteistyöstrategia, ***joka perustuu täydentävyyteen ja keskinäisiin riippuvuuksiin puolijohteiden toimitusketjussa,*** muun muassa yksilöimällä ja edistämällä yhteistyöaloja ***tutkimuksessa, kehittämisessä ja innovoinnissa*** sekä osaamisen kehittämisessä sekä toteuttamalla pääasiassa vastavuoroiselta pohjalta ***ja Horisontti Eurooppa -puiteohjelman ja kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti*** toimia silloin kun niistä on molemminpuolista hyötyä.

(14) Sen vuoksi neuvoston asetusta (EU) 2021/2085 olisi muutettava,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

([7]) Allianssiin viitataan 5.5.2021 annetussa komission tiedonannossa ”Vuoden 2020 uuden teollisuusstrategian päivittäminen: vahvemmat sisämarkkinat Euroopan elpymistä varten”.

1 artikla

Muutetaan asetus (EU) 2021/2085 seuraavasti:

1) Muutetaan 2 artikla seuraavasti:

a) korvataan 2, 3 ja 4 kohta seuraavasti:

”2. ’perustajaosakkaalla’ johonkin jäsenvaltioon tai Horisontti Eurooppa -ohjelmaan tai soveltuvin osin Digitaalinen Eurooppa -ohjelmaan assosioituneeseen maahan sijoittautunutta oikeussubjektia taikka kansainvälistä järjestöä, joka on yksilöity yhteisyrityksen osakkaaksi tässä asetuksessa tai jossakin sen liitteessä;

3. ’liitännäisosakkaalla’ johonkin jäsenvaltioon tai Horisontti Eurooppa -ohjelmaan tai soveltuvin osin Digitaalinen Eurooppa -ohjelmaan assosioituneeseen maahan sijoittautunutta oikeussubjektia taikka kansainvälistä järjestöä, joka liittyy yhteisyritykseen allekirjoittamalla sitoumuskirjeen 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti ja jolle on saatava hyväksyntä 7 artiklan mukaisesti;

4. ’osallistujavaltiolla’ mitä tahansa jäsenvaltiota tai Horisontti Eurooppa -ohjelmaan tai soveltuvin osin Digitaalinen Eurooppa ohjelmaan assosioitunutta maata sen jälkeen, kun se on ilmoittanut osallistumisestaan asiaankuuluvan yhteisyrityksen toimiin sitoumuskirjeellä;”.

2) Muutetaan 3 artikla seuraavasti:

a) korvataan 1 kohdan g alakohta seuraavasti:

”g) siruyhteisyritys;”;

b) korvataan 3 kohta seuraavasti:

”3. Horisontti Eurooppa -ohjelman ja tapauksen mukaan Digitaalinen Eurooppa -ohjelman keston huomioon ottamiseksi yhteisyrityksiä koskevat ehdotuspyynnöt on julkistettava viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2027. Asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa ehdotuspyyntöjä voidaan julkistaa 31 päivään joulukuuta 2028 saakka.”.

3) Lisätään 4 artiklan 1 kohtaan alakohta seuraavasti:

”Siruyhteisyrityksen on edistettävä myös Siruja Euroopalle -aloitteen ja Digitaalinen Eurooppa -ohjelman tavoitteiden ***saavuttamista***.”.

4) Korvataan 10 artiklan 2 ja 3 kohta seuraavasti:

”2. Toisessa osassa täsmennettyä unionin rahoitusosuuden määrää voidaan korottaa Horisontti Eurooppa -ohjelmaan assosioituneiden kolmansien maiden rahoitusosuuksilla asetuksen (EU) 2021/695 16 artiklan 5 kohdan mukaisesti ja soveltuvin osin Digitaalinen Eurooppa -ohjelmaan assosioituneiden kolmansien maiden rahoitusosuuksilla asetuksen (EU) 2021/694 10 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisesti, edellyttäen että muut osakkaat kuin unioni tai niiden osakkuus- tai sidosyhteisöt myöntävät rahoitusta vähintään saman määrän.

3) Unionin rahoitusosuus suoritetaan Horisontti Eurooppa -ohjelman täytäntöön panevalle erityisohjelmalle ja soveltuvin osin Digitaalinen Eurooppa -ohjelmalle osoitetuista unionin yleisen talousarvion määrärahoista asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 62 artiklan 1 kohdan c alakohdan iv alakohdan ja 154 artiklan mukaisesti, kun kyseessä ovat mainitun asetuksen 71 artiklassa tarkoitetut elimet.”.

5) Muutetaan 12 artiklan 1 kohta seuraavasti:

a) korvataan 1 kohdan toinen alakohta seuraavasti:

”1. Horisontti Eurooppa -asetuksen 22 artiklassa tai siruyhteisyrityksen tapauksessa Digitaalinen Eurooppa -ohjelman 18 artiklassa vahvistettujen kriteerien lisäksi työohjelmaan ***on*** sisällyttävä liitteessä kelpoisuusvaatimuksia, jotka koskevat kansallisia oikeussubjekteja***, mukaan lukien vaikutus vihreän ja digitaalisen siirtymän toteutumiseen***.”;

Keskiviikko 15. helmikuuta 2023

b) korvataan 1 kohdan kolmas alakohta seuraavasti:

”Kunkin osallistujavaltion on annettava ***siruyhteisyrityksen*** tehtäväksi ehdotusten arviointi rahoitusta myöntävän unionin ohjelman sääntöjen mukaisesti.”.

6) Korvataan 29 artiklan 2 kohta seuraavasti:

a) Korvataan 2 kohta seuraavasti:

”2. Edellä 3 artiklan 1 kohdan b, d ja h alakohdassa tarkoitettujen yhteisyritysten talousarviositoumukset voidaan jakaa vuotuisiin eriin. Kyseisten talousarviositoumusten kumulatiivinen määrä erissä saa olla 31 päivään joulukuuta 2024 saakka enintään 50 prosenttia 10 artiklassa vahvistetusta unionin enimmäisrahoitusosuudesta. Tammikuusta 2025 alkaen vähintään 20 prosenttia jäljellä olevien vuosien yhteenlasketusta talousarviosta on katettava muutoin kuin vuotuisilla erillä.”.

7) Muutetaan 126 artikla seuraavasti:

a) korvataan 1 kohdan b alakohta seuraavasti:

”b) varmistaa unionin tieteellinen huippuosaaminen ja innovoinnin johtoasema kehitteillä olevissa komponenteissa ja järjestelmäteknologioissa, myös toimissa, jotka liittyvät alhaiseen teknologisen valmiuden tasoihin; ja edistää pk-yritysten aktiivista osallistumista, joiden osuuden on oltava vähintään kolmannes epäsuorien toimien osallistujien kokonaismäärästä, ja vähintään 20 prosenttia tutkimus-, ***kehittämis-*** ja innovointitoimiin osoitetusta julkisesta rahoituksesta olisi suunnattava niille;”;

b) lisätään 1 kohtaan d alakohta seuraavasti:

”d) lisätä ▌ kapasiteettia koko unionissa nykyisen huipputason ja seuraavan sukupolven puolijohdeteknologioissa, jotta voidaan tehostaa unionin valmiuksia edistyneessä suunnittelussa, ***valmistuksessa, laitteiden osalta ja materiaalien kehittämisessä,*** järjestelmien integroinnissa, puolijohteiden tuotannossa ***sekä pakkaamisessa***. ***Sen on pyrittävä ehkäisemään*** sekä rajoittamaan mahdollisuuksien mukaan ***kaikkia kielteisiä ympäristövaikutuksia ja soveltamaan vähentämisen, uudelleen käyttämisen ja kierrättämisen periaatteita***.”;

c) korvataan 2 kohdan f alakohta seuraavasti:

”f) varmistaa johdonmukaisuus siruyhteisyrityksen strategisen tutkimus- ja innovointiohjelman, muilta asiaankuuluvilta sidosryhmiltä saatavan panoksen, mukaan lukien soveltuvin osin prosessori- ja puolijohdeteknologian teollisen allianssin laatimat etenemissuunnitelmat, ja unionin politiikkojen välillä, jotta ***erityisesti aloitteen tavoitteet toteutetaan ja saavutetaan***.”;

d) lisätään 2 kohtaan ▌ alakohdat seuraavasti:

”g) kehittää ▌ suunnitteluvalmiuksia integroituja puolijohde- ja ***kvanttiteknologioita sekä muita huipputeknologioita, kuten fotoniikkaa,*** varten;

h) parantaa nykyisiä ja kehittää uusia pilottituotantolinjoja;

i) luoda kehittynyttä teknologiaa ja teknisiä valmiuksia kvanttisirujen kehittämisen nopeuttamiseksi;

j) luoda koko Euroopan kattava osaamiskeskusten verkosto;

j a) tukea vihreää siirtymää varmistamalla, että tutkimus-, kehittämis- ja innovointitoimien kehittämisessä ja toteuttamisessa otetaan huomioon ympäristönäkökohdat, kuten energia- ja vesitehokkuus;

j b) edistää STEM-aineiden opetusta, erityisesti naisten osallistumista tutkimukseen, kehittämiseen ja innovointiin;

j c) edistää avointa tiedettä ja julkista näkyvyyttä ja varmistaa, että tutkimus-, kehittämis- ja innovointitoimilla pyritään vaikuttamaan myönteisesti yhteiskuntaan.”.

8) Korvataan 128 artikla seuraavasti:

”128 artikla

1. Unionin rahoitusosuus ***siruyhteisyritykseen***, ETA-määrärahat mukaan luettuina, on ***vähintään*** 4 175 000 000 euroa, joka sisältää enintään 50 174 000 euroa hallintomenoihin ja joka jakautuu seuraavasti:

a) enintään 2 650 000 000 euroa Horisontti Eurooppa -ohjelmasta;

b) enintään 1 525 000 000 euroa Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta;

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu unionin rahoitusosuus suoritetaan kullekin asiaankuuluvalle ohjelmalle osoitetuista unionin yleisen talousarvion määrärahoista.

3. Horisontti Eurooppa -ohjelmaan tai Digitaalinen Eurooppa -ohjelmaan assosioituneet kolmannet maat voivat osoittaa ***siruyhteisyritykselle*** tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettua rahoitusosuutta täydentävää unionin lisärahoitusta asianomaisten assosiaatiosopimustensa mukaisesti. Tämä unionin lisärahoitus ei vaikuta 129 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun osallistujavaltioiden rahoitusosuuteen.

4. Edellä tämän artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu unionin rahoitusosuus käytetään ***siruyhteisyrityksen*** rahoitustuen antamiseen asetuksen (EU) 2021/695 2 artiklan 43 alakohdassa määritellyille epäsuorille toimille, jotka vastaavat ***siruyhteisyrityksen tutkimus-, kehittämis- ja innovointitoimia***.

5. Edellä 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu unionin rahoitusosuus käytetään valmiuksien kehittämiseen pilottituotantolinjoille ja suunnitteluinfrastruktuureille koko unionissa.”.

9) Korvataan 129 artiklan 3 kohta seuraavasti:

”3. Yksityisten osakkaiden on 28 artiklan 4 kohdasta poiketen suoritettava – tai huolehdittava siitä, että niiden osakkuus- tai sidosyhteisöt suorittavat – ***enintään*** 26 331 000 euron rahoitusosuuden siruyhteisyrityksen hallintomenoihin. Yksityisten osakkaiden osuus siruyhteisyrityksen hallintomenoihin vuosittain suoritettavasta kokonaisrahoituksesta on 35 prosenttia. ***Jos siruyhteisyrityksen laajuuteen tai osakkuuksiin tulee merkittäviä muutoksia, on yksityisiä osakkaita kuultava rahoitusosuuteen tehtävistä muutoksista.***”.

10) Lisätään 133 artiklaan 3 a kohta seuraavasti:

”3 a. Hallintoneuvostoon kuuluvat äänestettäessä yksinomaan komissio ja jäsenvaltioiden viranomaiset ▌. Komissiolla on 50 prosenttia äänioikeuksista. Edellä olevaa 2 ja 3 kohtaa sovelletaan soveltuvin osin jäsenvaltioiden äänioikeuksiin.”.

11) Lisätään 133 a artikla seuraavasti:

”133 a artikla

Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta rahoitettaviin toimiin sovellettavat säännöt

1. Siruyhteisyrityksen Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta rahoittamiin toimiin sovelletaan asetusta (EU) 2021/694.

2. Siruyhteisyrityksen työohjelma ja ehdotuspyynnöt julkaistaan Digitaalinen Eurooppa -ohjelman verkkosivustolla.

3. Siruyhteisyrityksen tapauksessa ***siruyhteisyritys*** suorittaa Digitaalinen Eurooppa -ohjelman talousarviosta rahoitettaviin toimiin liittyvien menojen jälkitarkastukset asetuksen (EU) 2021/694 27 artiklan mukaisesti.”.

Keskiviikko 15. helmikuuta 2023

12) Korvataan 134 artikla seuraavasti:

”134 artikla

Erityistoimiin osallistumisen rajoitukset ja edellytykset

1. Horisontti Eurooppa -ohjelmasta rahoitettavien toimien osalta ja poiketen siitä, mitä 17 artiklan 2 kohdan l alakohdassa säädetään, komission pyynnöstä ja julkisten tahojen neuvoston annettua hyväksyntänsä osallistumista erityistoimiin rajoitetaan asetuksen (EU) 2021/695 22 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

2. Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta rahoitettavien toimien osalta komission pyynnöstä ja julkisten tahojen neuvoston annettua hyväksyntänsä osallistumista erityistoimiin rajoitetaan asetuksen (EU) 2021/694 12 artiklan 6 kohdan ja 18 artiklan mukaisesti.

3. Sellaisten toimien osalta, joihin myönnetään rahoitusta useammasta kuin yhdestä unionin ohjelmasta, työohjelmassa vahvistetaan rahoitusta myöntävien unionin ohjelmien sääntöjen mukaisesti yhteiset edellytykset, jotka koskevat muun muassa tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua osallistumisen rajoittamista.

4. Tiettyjä toimia voivat toteuttaa oikeussubjektit yhteistyönä konsortiossa, joka on järjestetty eurooppalaiseksi siruinfrastruktuurikonsortioksi. Toimet, joiden osalta tällainen konsortio voi olla tarpeen, sekä erityiset kelpoisuusvaatimukset erityistoimien ja -tehtävien toteuttamiseksi sekä tarvittaessa perustamista, toimintaa ja purkamista koskevat toiminnalliset vaatimukset määritellään työohjelmassa.

4 a. Jotta unionin rahoituksella ja hankkeilla olisi suurin mahdollinen myönteinen vaikutus ja jotta voidaan suojella teknologioiden ja tietämyksen ei-toivotuilta siirroilta, sovelletaan [asetuksen Euroopan puolijohde-ekosysteemiä vahvistavasta toimenpidekehyksestä (sirusäädös)] 27 a artiklan 2 a kohtaa.”.

13) Lisätään 134 a artikla seuraavasti:

”134 a artikla

Toimitusjohtajan muut tehtävät

Edellä 19 artiklassa lueteltujen tehtävien lisäksi siruyhteisyrityksen toimitusjohtaja valmistelee ja otettuaan huomioon 137 artiklan f alakohdassa tarkoitetun julkisten tahojen neuvoston tekemän määrittelyn sekä sidosryhmiltä ***ja asiantuntijoilta*** saatavan ***asiaankuuluvan panoksen***, mukaan lukien soveltuvin osin prosessori- ja puolijohdeteknologian teollisen allianssin laatimat etenemissuunnitelmat, toimittaa hallintoneuvoston hyväksyttäväksi ***siruyhteisyritykseen*** työohjelman strategisen tutkimus- ja innovointiohjelman toteuttamiseksi.”.

14) Muutetaan 136 artikla seuraavasti:

a) korvataan 2 kohta seuraavasti:

”2. Sovellettaessa 134 artiklan 1 ja 2 kohtaa ja 137 artiklan f ja g alakohtaa julkisten tahojen neuvostoon kuuluvat yksinomaan komissio ja jäsenvaltioiden viranomaiset. Edellä olevaa 1 kohtaa sovelletaan soveltuvin osin.”.

15) Muutetaan 137 artikla seuraavasti:

a) lisätään f ja g alakohta seuraavasti:

”f) määrittää ennen kunkin työohjelman laatimista se työohjelman osa, joka liittyy valmiuksien kehittämistoimiin ja ***tutkimus-, kehittämis- ja innovointitoimiin***, mukaan lukien vastaavat menoarviot, ottaen huomioon ***yksityisten osakkaiden neuvoston ja*** Euroopan puolijohdeneuvoston neuvot ja muilta ***toimialan*** sidosryhmiltä***, asiantuntijoilta ja työmarkkinaosapuolilta*** saatava ***asiaankuuluva*** panos, mukaan lukien soveltuvin osin prosessori- ja puolijohdeteknologian teollisen allianssin laatimat etenemissuunnitelmat;

g) valita valmiuksien kehittämistoimiin liittyvät ehdotukset 12 artiklan 1 kohdan ja 17 artiklan 2 kohdan u alakohdan mukaisesti;”;

b) korvataan d alakohta seuraavasti:

”d) valita ***tutkimus-, kehittämis- ja innovointitoimiin*** liittyvät ehdotukset 12 artiklan 1 kohdan ja 17 artiklan 2 kohdan u alakohdan mukaisesti;”.

16) Korvataan 141 artikla seuraavasti:

”141 artikla

Rahoitusosuudet ja osallistumissäännöt

1. Horisontti Eurooppa -ohjelmasta rahoitettavien epäsuorien toimien osalta asetuksen (EU) 2021/695 17 artiklan 2 kohdan mukaisesti ja poiketen siitä, mitä mainitun asetuksen 34 artiklassa säädetään, ja Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta rahoitettavien toimien osalta siruyhteisyritys voi toimeen sisältyvän unionin rahoituksen osalta soveltaa erilaisia rahoitusosuuksia osallistujatyypin, erityisesti pk-yritykset ja voittoa tavoittelemattomat oikeussubjektit, ja toimen tyypin mukaan. Rahoitusosuudet on ilmoitettava työohjelmassa.

2. Jos on asianmukaisesti perusteltua asiaankuuluvien työohjelman aiheiden kuvauksen perusteella, jäsenvaltioon tai assosioituneeseen maahan sijoittautunut yksittäinen oikeussubjekti tai yhteenliittymä, joka ei täytä asetuksen (EU) 2021/695 22 artiklan 2 kohdassa tai asetuksen (EU) 2021/694 18 artiklassa säädettyä ehtoa, voi osallistua siruyhteisyrityksen rahoittamiin epäsuoriin toimiin.”.

17) Viittauksia ”keskeiset digitaaliteknologiat -yhteisyritykseen” on pidettävä viittauksina ”siruyhteisyritykseen”.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja